

Katsaus TR1 pienryhmien ehdotuksiin – pinta-alatavoitteet

29.1.2026 AK

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Ennallistamisasetuksen luontotyyppitavoitteet 2030

- Estetään luontotyyppien (ja lajien elinympäristöjen) merkittävä heikentyminen
- **Tila:** 30 % ei-hyvässä tilassa olevasta luontotyyppipinta-alasta (kaikki luontotyypit yhdessä) ennallistamistoimien piiriin v. 2030 mennessä
- **Palautettava lisäpinta-ala:** 30 % palautettavasta lisäpinta-alasta toimenpiteiden piiriin v. 2030 mennessä (luontotyyppiryhmäkohtainen tavoite)
- **Tuntematon pinta-ala:** 90 % kaikesta tuntemattomassa tilassa olevasta luontotyyppipinta-alasta tunnettava v. 2030 mennessä

Luontotyyppiryhmien linkittyminen artikla 4 tavoitteisiin:

Artikla 4(1): Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön ennallistamistoimenpiteet, jotka ovat tarpeen sellaisten liitteessä I lueteltujen luontotyyppien alueiden, joiden tila ei ole hyvä, parantamiseksi hyvään tilaan. Tällaisten käyttöön otettavien ennallistamistoimenpiteiden on katettava:	Artikla 4(4): Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön ennallistamistoimenpiteitä, jotka ovat tarpeen liitteessä I lueteltujen luontotyyppien palauttamiseksi alueilla, joilla kyseisiä luontotyypppejä ei esiinny, tavoitteena saavuttaa kyseisten luontotyyppien suotuisa viiteala. Tällaisia toimenpiteitä on toteutettava:
vuoteen 2030 mennessä vähintään 30 prosenttia kaikkien liitteessä I lueteltujen luontotyyppien kokonaispinta-alasta, joka ei ole hyvässä tilassa	alueilla, jotka edustavat vähintään 30 prosenttia vuoteen 2030 mennessä lisäpinta-alasta, joka tarvitaan, jotta saavutetaan kunkin liitteessä I luetellun luontotyyppiryhmän suotuisa kokonaisviiteala
vuoteen 2040 mennessä vähintään 60 prosenttia kunkin liitteessä I luetellun luontotyyppiryhmän pinta-alasta, joka ei ole hyvässä tilassa	alueilla, jotka edustavat vähintään 60 prosenttia vuoteen 2040 mennessä lisäpinta-alasta, joka tarvitaan, jotta saavutetaan kunkin liitteessä I luetellun luontotyyppiryhmän suotuisa kokonaisviiteala
vuoteen 2050 mennessä vähintään 90 prosenttia kunkin liitteessä I luetellun luontotyyppiryhmän pinta-alasta, joka ei ole hyvässä tilassa	alueilla, jotka edustavat 100 prosenttia* vuoteen 2050 mennessä lisäpinta-alasta, joka tarvitaan, jotta saavutetaan kunkin liitteessä I luetellun luontotyyppiryhmän suotuisa kokonaisviiteala

3

*Art 4(5) mahdollistaa poikkeuksen alhaisemman prosenttiosuuden käytölle 90-100 % tasolle

Joustot ja poikkeukset

Artikla 4(2) poikkeus (tilan parantaminen)

- Erittäin yleiset, laajalle levinneet luontotyytit, alhaisempi tavoite (80%) ei-hyvässä tilassa olevan pinta-alan ennallistamiselle -> vähentää ennallistamistoimien piiriin saatettavaa pinta-alaa kolmella luontotyytillä: karut ja kirkasvetiset järvet, humuspitoiset järvet ja lammet ja puustoiset suot

Artikla 4(5) poikkeus (pinta-alan palauttaminen)

- Jäsenvaltio voi todeta, että joidenkin luontotyytten osalta ei ole mahdollista ottaa käyttöön pinta-alaa palauttavia toimenpiteitä kaikella tarvittavalla lisäpinta-alalla ja saavuttaa suotuisaa viitealaa (FRA) v. 2050 mennessä. Tällöin voidaan ottaa käyttöön poikkeus (artikla 4, kohta 5).
- Alhaisempi prosenttiosuus FRA:n saavuttamiseen tarvittavan lisäpinta-alan osalta voidaan asettaa 90-100 % välille 100%:n sijasta.
- Ennallistamissuunnitelmaan tarvitaan lista ja päätös poikkeuksen piiriin kuuluvista luontotyyteistä.
- Jokaiselle luontotyytille on yksitellen määriteltävä sopiva prosenttiosuus (90-100 % välille) ja ilmoitettava vuoteen 2050 mennessä palautettava tavoitepinta-ala.

Poikkeusten käyttäminen on perusteltava ennallistamissuunnitelmassa kullekin luontotyytille erikseen, vastaavasti projekti- ja ohjausryhmälle perusteltava, jos joustoa ei oteta käyttöön.

Tilan parantaminen (ei-hyvässä tilassa olevan pinta-alan ennallistaminen)

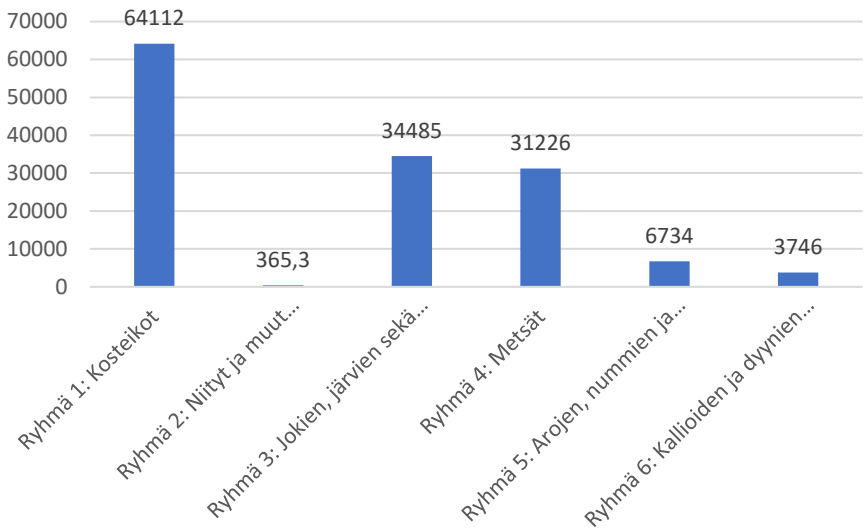
Luontotyyppiryhmä

Suojelutasoarviointiin perustuva esitys nk. ”maksimivaihtoehto”

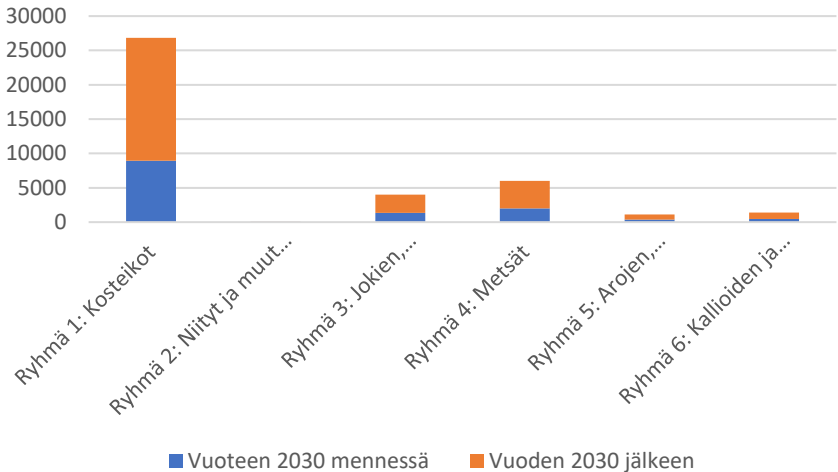
	Kokonais pinta-ala, km2 MIN	Kokonais pinta-ala, km2 MAX	Kokonais pinta-ala, km2 (ka)	Ei-hyvä pinta-ala, km2 MIN	Ei-hyvä pinta-ala, km2 MAX	Ei-hyvä pinta-ala, km2 (ka)	Tilan parantaminen (30 %) (ka)	Tilan parantaminen (60 %) (ka)	Tilan parantaminen (90 %) (ka)	Tilan parantaminen (Art 4(2) poikkeus kanssa %)
Ryhmä 1: Kosteikot	63243	64981	64112	29071	30535	29803	8941	17882	26822	25508-26684 0,3
Ryhmä 2: Niityt ja muut laidunalueiden luontotyypit			365,3	19,2	19,4	19,3	5,8	11,6	17,4	0,3
Ryhmä 3: Jokien, järvien sekä tulva- ja ranta-alueiden luontotyypit	34468	34503	34485			4463	1339	2678	4017	3626 0,3
Ryhmä 4: Metsät	31224	31228	31226	5828	7560	6694	2008	4017	6025	0,3
Ryhmä 5: Arojen, nummien ja pensaikkojen luontotyypit			6734	1219	1220	1220	366	732	1098	0,3
Ryhmä 6: Kallioiden ja dyynien luontotyypit	3707	3784	3746	1526	1615	1571	471	942	1414	0,3
yhteensä			140668			43770	13131	26262	39393	0,3

Huom. Luvut eivät tässä kumulatiivisia

Luontotyyppiryhmäkohtaiset kokonaispinta-
alat (km²)

Luontotyyppiryhmäkohtainen
ennallistamistarve v. 2030 ja 2050 mennessä
(km²)

Luontotyyppien tilan parantaminen (30% v. 2030 mennessä)

Luontotyyppiryhmä	Pinta-alatavoite Suojelutasoarviointi (ka) (km2)	Pinta-alatavoite TR 1 pienryhmien esitys (1/2026) (km2)
Ryhmä 1: Kosteikot	8941 (8176-8615)	? (skenaariot 1-2 ja meriluontotyypeillä VA1, VA2 ja VA3)
Ryhmä 2: Niityt ja muut laidunalueiden luontotyypit	5,8	7,7
Ryhmä 3: Jokien, järvien sekä tulva- ja ranta-alueiden luontotyypit	1339	1264-3527 (VE1-VE3 vaihteluväli)
Ryhmä 4: Metsät	2008 (1748-2268)	1305-2232
Ryhmä 5: Arojen, nummien ja pensaikkojen luontotyypit	366	366
Ryhmä 6: Kallioiden ja dyynien luontotyypit	471 (458-485)	471
yhteensä	13131	?

- Soiden tavoitekokonaisuus rakentuu vaihtoehdoille (MHLP + MHMT + yksityismaat)
- Perinnebiotooppien tavoitetta nostettu vrt. suojelutasoarviointi
- Vesiluontotyyppien tavoitekokonaisuus rakentuu vaihtoehdoille (MHS/VHS, pienvesipainotus, tasapaino)
- Metsäluontotyypeillä iso pinta-alan vaihteluväli toistaiseksi, vaihtelu syntyy 9010 ja 9050 ei-hyvän pinta-alan vaihtoehdoista
- Ryhmä 5 ja 6 luontotyypeillä pienryhmän esitys lähes sama kuin suojelutasoarvioinnissa
- Ulkosaariston luodot ja saaret dominoivat ryhmässä 6, yli 75 % koko tavoitteesta), loput harjusaarten, dyynien ja Itämeren hiekkarantojen tilan parantamista

Luontotyyppien palauttaminen (suojelutasoarviointi 2025)

Luontotyyppiryhmä	Maksimivaihtoehto (palautettava kokonaispinta-ala, km²) vuoteen 2050 mennessä	Maksimivaihtoehto (30 % palautettava pinta-ala, km² v. 2030 tavoite)	Lisätietoja: mm. luontotyypit, joista palautettava pinta-ala muodostuu
Kosteikot (rannikko ja sisämaa: sis. suot, meriluontotyypit):	Meri: - Suo: 1850-3260 km², keskiarvo: 2555 km²	Meri: - Suo: 766,5 km²	- Palautettava ala koostuu lähes kokonaan puustoisten soiden pinta-alasta, 1850-3260 km² puustoisia soita 0,08 km² huurresammallähteitä Vaihettumis- ja rantasoiden, lettojen ja metsäluhtien osalta palauttamistarvetta, mutta arviot jääneet tuntemattomiksi
Jokien, järvien sekä tulva- ja ranta-alueiden luontotyypit:	298 km²	89,4 km²	Palautettava ala koostuu kostea suurruohokasvillisuus ja tulvaniityt luontotyyppien pinta-alasta, eivät varsinaisia sisävesiluontotyyppejä, vaan pebi-ryhmän luontotyyppien palauttamista 20 km² kostea suurruohokasvillisuus 278 km² tulvaniityt Tulvametsien osalta palauttamistarvetta, mutta arvio jäänyt tuntemattomaksi
Niityt ja muut laidunalueet:	4832,5 km²	1449,6 km²	Yht. 10 perinnebiotooppeihin kuuluvaa luontotyyppiä, jotka tarvitsevat palauttamista Suurin osa hakamaiden ja kaskilaitumien palauttamista, 3960 km², merenrantaniittyjen 491 km², myös hyvin pienialaisia luontotyyppejä
Metsät:	23000 km²	6900 km²	Boreaalisten luonnonmetsien palauttaminen, 23000 km² Lisäksi pienialaiset jalopuumetsät, raviini- ja rinnelehdot, vanhat tammimetsät ja maankohoamisrannikon primäärisuksessiometsät tarvitsevat palauttamista, suojelutasoarvioinnissa FRA tuntematon.
Arojen, nummien ja pensaikkojen luontotyypit:	Ei palautettavaa pinta-alaa	Ei palautettavaa pinta-alaa	Ei palautettavaa pinta-alaa
Kallioiden ja dyynien luontotyypit:	4,18 km²	1,25 km²	Palauttamista tarvitsevat avoimet dyyniluontotyypit, Itämeren hiekkarannat, kalkkikalliot Metsäiset dyynit ja kuivat kanerva- ja variksenmarjadyynit: FRA suojelutasoarvioinnissa oli tuntematon

Luontotyyppien palauttaminen (30 % v. 2030 mennessä)

Luontotyyppiryhmä	Pinta-alatavoite Suojelutasoarviointi (ka) (km ²)	Pinta-alatavoite TR 1 pienryhmien esitys (1/2026) (km ²)
Ryhmä 1: Kosteikot	767 (555-978)	192-1145
Ryhmä 2: Niityt ja muut laidunalueiden luontotyypit	1450	39-106
Ryhmä 3: Jokien, järvien sekä tulva- ja ranta-alueiden luontotyypit	89	2,7
Ryhmä 4: Metsät	6900	170-7700
Ryhmä 5: Arojen, nummien ja pensaikkojen luontotyypit	Ei palautettavaa	Ei palautettavaa
Ryhmä 6: Kallioiden ja dyynien luontotyypit	1,3	1,1
yhteensä		

- Puustoiset suot, letot, vaihettumissuot ja rantasuot, huurresammallähteet (BOR), tilanne 1/2026: palauttamistavoitteissa suuri vaihteluväli
- Perinnebiotooppien palauttamista: merenrantaniityt ja alavat niitetyt niityt dominoivat
- Palauttaminen: kostea suurruohokasvillisuus ja tulvaniityt (BOR)
- Palauttaminen: luonnonmetsät, raviini- ja rinnelehdot, vanhat tammimetsät
- Tunturikankaat ja –pajukot: ei palautettavaa pinta-alaa
- Palauttaminen: Itämeren hiekkarannat, avointen dyynien kokonaisuus, kalkkikalliot (BOR)

Lähde: TR1 yhteenvetoexcel 1/2026

Luontotyyppien tuntemattomassa tilassa oleva pinta-ala

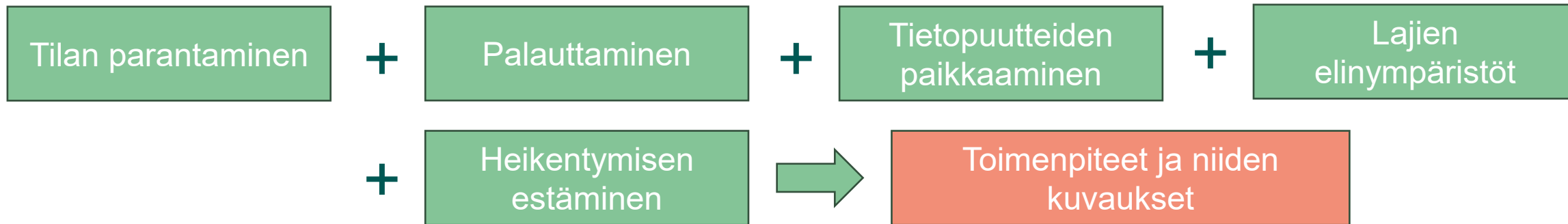
- Tuntemattomassa tilassa olevaa pinta-alaa raportoitu suojelutasoarvioinnissa yhteensä 29 luontotyyppille (ALP/BOR)
- Tuntemattomassa tilassa oleva pinta-ala voi olla useilla luontotyypeillä ei-hyvässä tilassa, mikä kasvattaa tulevaisuudessa (2030 jälkeen) ennallistamisen tarvetta
- Keskeisimmät huomiot:
 - Harjumetsien tuntemattomassa tilassa oleva pinta-ala on suuri
 - Puustoisten soiden tuntematon pinta-ala
 - Perinnebiotooppeihin kohdistuu useita tietopuutteita
 - Pienvesiin liittyvät tietopuutteet
- Tietopuutteiden paikkaamiseen liittyvät tarpeet ja niiden huomioiminen näkyviin TR1 ehdottamissa toimenpiteissä

Top 12 eniten tuntemattomassa tilassa olevaa pinta-alaa (km²)

Harjumetsät	6899
Puustoiset suot	4450
Humuspitoiset järvet ja lammet	2800
Karut ja kirkasvetiset järvet	2550
Vaihetumissuot ja rantasuot	460
Metsäluhdut	131
Luontaisesti runsasravinteiset järvet	52
Kostea suurruohokasvillisuus	36,56
Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	10
Kostea suurruohokasvillisuus	9,5
Tulvaniityt	9,4
Hakamaat ja kaskilaitumet	6

TR1 vaihtoehto (VE3) ”työnimi: tasapainotettu ratkaisu”

Pinta-alatavoitteet (2030):

- Luontotyypeistä priorisoidaan pienialaisia ja uhanalaisia luontotyypejä, mutta pyritään kohti tasapainoisempaa ratkaisua myös laaja-alaisen luontotyyppien huomioimisessa.
- Natura-alueille toimia kaikissa luontotyypeissä: Priorisoidaan ne luontotyypit, joiden tilaa voidaan parantaa suurella pinta-alalla Natura-alueilla v. 2030 mennessä
- Priorisoidaan uhanalaiset ja epäsuotuisalla suojelutasolla (U2) olevat luontotyypit
- Lajien elinympäristöjen huomioiminen: Priorisoidaan niitä luontotyypejä, joilla synergioita kaikkein eniten tilan parantamista tarvitseviin lajien elinympäristöihin
- Priorisoidaan ne luontotyypit, joilla palauttamistarvetta ja paljon tuntemattomassa tilassa olevaa pinta-alaa (ja sitä kautta tulossa todennäköisesti lisää ei-hyvää pinta-alaa)
- Sisävesiluontotyypeistä käyttöön tasapaino-ratkaisu (VHS/MHS+pienvedet)
- Alueellinen näkökulma huomioidaan toimeenpanossa
- Poikkeukset Art 4 käyttöön (erittäin yleiset, laaja-alaiset luontotyypit ja palauttaminen)